

Кравченко Ірина Степанівна,
учитель географії Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 19
Черкаської міської ради Черкаської області
Модельна навчальна програма «Географія 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
(авт. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Гільберг Т.Г., Даценко Л.М.) 2021 р. За Державним
стандартом базової середньої освіти, 2020 р.

7 клас
Географія
Розділ II. МАТЕРИКИ ТРОПІЧНИХ ШИРОТ
Тема 3. Австралія

Варіант 1

Початковий та середній рівні

Завдання 1-6 із вибором ОДНІЄЇ правильної відповіді.

1. Чому Австралія вважається найсухішим материком на Землі?

- А через відсутність великих річок
- Б через розташування в тропічних широтах та вплив пасатів
- В через відсутність високих гір
- Г через великі площі пустель

2. Аналізуючи карту Австралії, визначте, чому на східному узбережжі випадає більше опадів, ніж на західному.

- А через вплив теплої течії та наявність гір
- Б через близькість до екватора
- В через вплив мусонів
- Г через наявність тропічних циклонів

3. Визначте особливість тваринного світу Австралії, яка свідчить про тривалу ізоляцію материка.

- А відсутність хижаків
- Б наявність великої кількості птахів
- В переважання сумчастих тварин
- Г наявність отруйних змій

4. Укажіть екологічну проблему, яка виникла після завезення європейцями кролів до Австралії.

- А кролі почали витісняти місцевих тварин
- Б кролі масово гинули від місцевих хвороб
- В кролі безконтрольно розмножились і знищували рослинність
- Г кролі стали здобиччю для місцевих хижаків

5. Чому корінне населення Австралії до приходу європейців не займалося землеробством?

- А через відсутність придатних для вирощування диких рослин
- Б через небажання змінювати традиційний спосіб життя
- В через складні кліматичні умови
- Г через відсутність необхідних знань

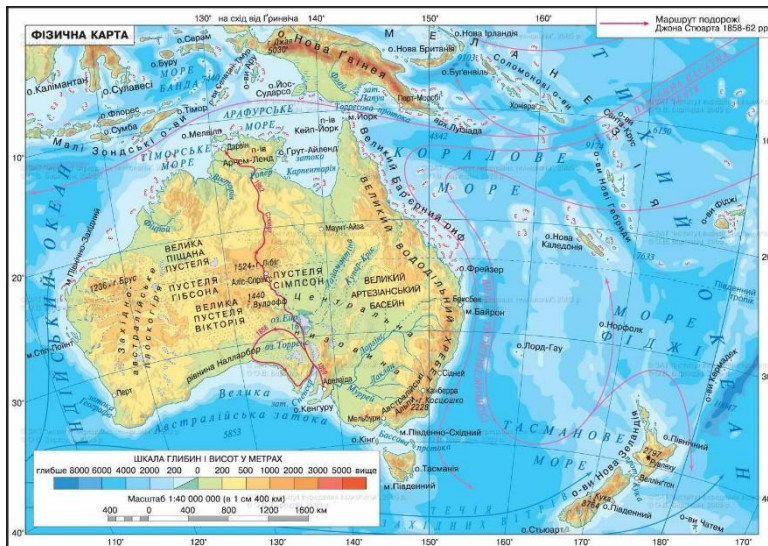
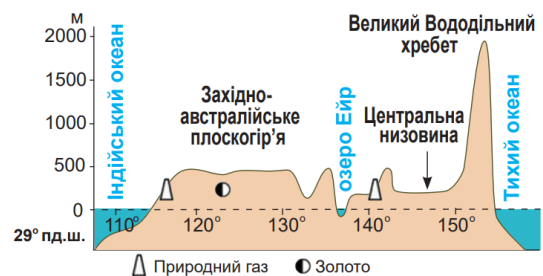
6. Укажіть пристосування, яке характерне для евкаліптів в умовах посушливого клімату Австралії.

- А скидання листя в сухий сезон
- Б наявність колючок
- В поворот листя ребром до сонця
- Г накопичення води в стовбурі

Достатній рівень

Завдання 7 з вибором декількох правильних відповідей.

7. Уявіть, що ви готуєте презентацію про рельєф Австралії. Розгляньте фізичну карту Австралії та профіль рельєфу материка і виберіть три правильні твердження.

- А центральна низовина лежить нижче рівня моря у своїй центральній частині
- Б найвищі ділянки материка розташовані на сході у Великому Вододільному хребті
- В Західноавстралійське плоскогір'я має однорідний рівнинний рельєф без підвищень
- Г у центральній частині материка переважають висоти до 100 м над рівнем моря
- Д на заході материка розташовані найвищі гірські системи
- Е рельєф материка симетричний із заходу на схід

Завдання 8-9 на встановлення відповідності/послідовності.

8. Уявіть, що ви дослідник природи Австралії. Установіть відповідність між природними зонами Австралії та їх характеристиками.

1. Вологі екваторіальні ліси.
2. Савани і рідколісся.
3. Пустелі і напівпустелі.
4. Вічнозелені твердолисті ліси.

А Поширені пляшкові дерева, що накопичують вологу в стовбурі, переважають евкаліпти та акації.
Б Займають найбільшу площу материка, характерні спініфекс та скреб.
В Ростуть на червоних фералітних ґрунтах, характерні фікуси та деревоподібні папороті.
Г Розташовані на південному заході материка, представлені переважно евкаліптовими лісами.

9. Ви учений, який вивчає історію дослідження Австралії. Розташуйте наведені події в історії дослідження Австралії, починаючи з найдавнішої.

- А Метью Фліндерс першим обплив навколо материка 1.
і склав карту його берегів.
Б Віллем Янсзон висадився на північне узбережжя 2.
півострова Кейп-Йорк.
В Абель Тасман відкрив острів, пізніше названий 3.
його ім'ям.
Г Джеймс Кук дослідив східне узбережжя і оголосив 4.
материк британською колонією.

Високий рівень

10. Ви учасник міжнародної конференції щодо стану вивченості Австралії. Проаналізуйте наведені твердження та визначте, які з них є правильними (А – так) та неправильними (Б – ні):

1. В основі материка лежить давня докембрійська Австралійська платформа.
2. За площею Австралія є найменшим материком Землі.
3. На материку багато діючих вулканів та часто трапляються землетруси.
4. Більшість річок Австралії належить до басейну внутрішнього стоку.
5. Великий Бар'єрний риф простягається вздовж західного узбережжя.

11. Ви працюєте в музеї грошей і маєте підготувати інформаційну довідку про особливості оформлення австралійського долара.

Проаналізуйте зображення австралійської банкноти та визначте, які тварини на державному гербі символізують унікальність природи материка.

- А страус ему та вомбат
Б кенгуру та страус ему
В коала та кенгуру
Г тасманійський диявол та качкодзьоб

12. Розв'яжіть задачу.

Ви працюєте в природоохоронній організації, яка досліджує популяцію кроликів в Австралії. Вам стало відомо, що природні умови Австралії виявились такими сприятливими для кролів, що вони розплодились у величезній кількості. Тварини пошкоджували плодові дерева, знищували посіви і поїдали траву, позбавляючи корму не лише овець, а й диких трав'яїдних тварин.

Розрахуйте, яку кількість трави можуть знищити 1000 кроликів за рік, якщо один кролик з'їдає близько 2,5 кг трави на тиждень? (Відповідь запишіть числом в тоннах.)

Відповіді

Початковий та середній рівні						Достатній рівень			Високий рівень		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Б	А	В	В	А	В	А, Б, Г	1-В 2-А 3-Б 4-Г	1-Б 2-В 3-Г 4-А	1-А 2-А 3-Б 4-А 5-Б	Б	130

Варіант 2

Початковий та середній рівні

Завдання 1-6 із вибором ОДНІЄЇ правильної відповіді.

1. Визначте чинник, який зумовив формування унікального органічного світу Австралії.

- А розташування материка в Південній півкулі
- Б тривала ізоляція материка від інших континентів
- В перетин материка Південним тропіком
- Г панування посушливого клімату

2. Продовжте твердження: «На гербі Австралійського Союзу зображено кенгуру, тому що ця тварина...».

- А є найбільшою на материку
- Б завезена європейськими колоністами
- В зустрічається лише в Австралії
- Г мешкає по всій території материка

3. Укажіть вид господарської діяльності, який найбільше вплинув на природу австралійських саван і напівпустель.

- А видобуток корисних копалин
- Б вирубування лісів
- В випасання овець
- Г полювання на диких тварин

4. Чому в Австралії відсутні діючі вулкани та не буває землетрусів?

- А материк розташований на давній платформі
- Б в основі материка лежить щит
- В материк віддалений від інших континентів
- Г більшу частину материка займають рівнини

5. Укажіть дерево, яке є символом рослинного світу Австралії та зустрічається в усіх природних зонах материка.

- А араукарія
- Б евкаліпт
- В казуарина
- Г пляшкове дерево

6. Чому в центральних районах Австралії майже відсутнє населення?

- А віддаленість від морів та океанів
- Б поширення отруйних тварин
- В несприятливі природні умови
- Г відсутність корисних копалин

Достатній рівень

Завдання 7 з вибором декількох правильних відповідей.

7. Прочитайте текст і виконайте завдання.

*Висадка капітана Кука в Ботанічній затоці, 1770 р.,
художник Е. Філіпс Фокс*

У XVII ст. на територію Австралії прибули перші європейські колоністи. За понад 200 років освоєння материка вони значно змінили його природу. Особливо помітним був вплив на рослинний і тваринний світ. Європейці завезли на материк багато нових видів рослин і тварин, деякі з яких згодом стали справжнім екологічним лихом для місцевих екосистем.

Оберіть три твердження, які відображають негативні наслідки господарської діяльності європейців в Австралії.

- А надмірне випасання овець призвело до знищення природної рослинності та розвіювання пісків
- Б вирощування евкаліптів погіршило родючість ґрунтів
- В масове розмноження завезених кролів спричинило знищення кормової бази для місцевих тварин
- Г створення національних парків порушило природну рівновагу
- Д неконтрольоване поширення завезеного кактуса опунції призвело до втрати пасовищ

Завдання 8-9 на встановлення відповідності/послідовності.

8. Ви працюєте метеорологом і досліджуєте особливості клімату Австралії. Установіть відповідність між кліматичними поясами та їхніми характеристиками.

1. Субекваторіальний.
2. Тропічний пустельний.
3. Тропічний вологий.
4. Субтропічний.

А Цілодобово панують сухі тропічні повітряні маси, температура влітку $+30^{\circ}\text{C}$, узимку $+15^{\circ}\text{C}$, опадів 200-300 мм

Б Чергування вологих екваторіальних та сухих тропічних мас, літо дощове, зима суха, середня температура $+24^{\circ}\text{C}$.

В Розташований на східному узбережжі, значна кількість опадів (1000-1500 мм), які приносять пасати.

Г Характерна сезонна зміна тропічних і помірних повітряних мас, достатнє зволоження.

9. Ви дослідник природи Австралії. Розташуйте природні зони материка в напрямку з півночі на південь.

А Зона пустель і напівпустель.

Б Зона вічнозелених твердолистих лісів і чагарників.

В Зона саван і рідколісся.

Г Зона вологих тропічних лісів.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Високий рівень

10. Уявіть, що ви молодий дослідник, який готується до експедиції в Австралію. Щоб успішно подорожувати, вам необхідно добре знати особливості материка. Проаналізуйте наведені твердження та визначте, які з них є правильними (А – так) та неправильними (Б – ні).

1. Австралія повністю розташована в Південній півкулі.
2. Материк перетинає Північний тропік.
3. Корінне населення материка становить понад 10% від загальної кількості населення.
4. Найвища точка материка – гора Косцюшко заввишки 2230 м.
5. У тваринному світі Австралії переважають ендемічні види.

11. Ви працюєте в музеї грошей і маєте підготувати інформаційну довідку про особливості оформлення австралійського долара.

На австралійській банкноті номіналом 2 долари зображено тварину, яка є символом однієї з провідних галузей сільського господарства країни. Що це за тварина?

А кенгуру

Б вівця

В страус ему

Г собака дінго

12. Розв'яжіть задачу.

Ви працюєте в природоохоронній організації, яка досліджує популяцію кроликів в Австралії. Вам стало відомо, що природні умови Австралії виявились такими сприятливими для кролів, що вони розплодились у величезній кількості. Вони пошкоджували плодове дерева, знищували посіви і поїдали траву, позбавляючи корму не лише овець, а й диких травоядних тварин.

Розрахуйте, яку кількість трави можуть знищити 500 кроликів за рік, якщо один кролик з'їдає близько 2,5 кг трави на тиждень? (Відповідь запишіть числом в тоннах.)

Відповіді

Початковий та середній рівні						Достатній рівень			Високий рівень		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Б	В	В	А	Б	В	А, В, Д	1-Б 2-А 3-В 4-Г	1-Г 2-В 3-А 4-Б	1-А 2-Б 3-Б 4-А 5-А	Б	65

Список використаних джерел та літератури

1. Атлас 7 клас Географія. OSVITANET : веб-сайт. Київ, 2024. URL: <https://new.osvitanet.com.ua/heohrafiia/heohrafiia-7-klas/> (дата звернення: 05.08.2024).
2. Байтеряков О.З. Боністична географія. Методика застосування банкнот у шкільному курсі «Географія. Материків та океанів»: монографія / О.З. Байтеряков. Тернопіль: Осадця Ю.В., 2024. 156 с.
3. Бойко В. М., Міхелі С. В. Географія : підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Ірпінь : ТОВ «Видавництво «Перун», 2020. 272 с.
4. Великий атлас світу : понад 15000 геогр. назв : карти материків і країн / кер. проекту К. В. Новак ; відп. за вип. Н. О. Міщенко ; ред. О. Ю. Король. Харків : Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2018. 192 с.
5. Гільберг Т. Г. Географія : підруч. для 7-го кл. закл. заг. серед, освіти. Київ : Генеза, 2024. 272 с.
6. Прентіс Е., Рейнольдс Е. Клімат для початківців / пер. з англ. Т. Кузьменко. Київ : Книголав, 2021. 128 с.
7. Стенб'юрі С. 501 факт, який треба знати з географії / пер. К. Крапка. Львів : Видавництво Старого Лева, 2020. 256 с.